

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМ. В.Г. КОРОЛЕНКА

Серія “Письменники –
наші земляки”

МИХАСЬ (МИХАЙЛО) МИХАЙЛОВИЧ ТКАЧ

(Бібліографічний покажчик)

Чернігів
2013

ББК 91.9: 83

Т 48

Михась (Михайло) Михайлович Ткач: бібліогр. покажч. /скл. Л.В.Студьонова, І.Я.Каганова; вступ. ст. В.І.Кузьменко; відп. за вип. І.М.Аліференко. – Чернігів, 2013. – 22 с. – (Чернігів. ОУНБ ім. В.Г.Короленка).

Бібліографічний покажчик „Михась (Михайло) Михайлович Ткач” продовжує серію посібників, присвячених письменникам Чернігівщини і має за мету систематизувати друковані джерела, які розкривають творчий доробок письменника, журналіста та громадського діяча, знайомлять з його життям.

Бібліографічний матеріал розташовано за принципом прямої хронології. Виключенням є розділи „Рецензії на твори М.М.Ткача” та „Література про творчість М.М.Ткача”, в яких джерела розташовані в алфавіті прізвищ авторів та назв статей.

Добір літературних джерел завершено 1 жовтня 2013 р. Бібліографічний опис видань здійснено відповідно існуючим державним стандартам.

Складачі: І.Я.Каганова, Л.В.Студьонова

Вступ. ст. В.І.Кузьменко

Відп. за вип.: І.М.Аліференко

Комп'ютерне макетування: О.В.Дорохова

Ризограф Чернігівської ОУНБ ім.В.Г.Короленка

Тираж 75

ЛІТЕРАТУРА – ЙОГО ПОКЛИКАННЯ І ЖИТТЯ

Почасти можна почути, що для когось ремесло, звичайна буденна робота є смыслом усього існування. Скажімо, є люди, що не можуть жити без моря, для пілота, наприклад, небо – це його справжнє розкрилля, мандрівник не уявляє свого життя без дороги...

Художня література в цьому розумінні не є чимось особливим. Винятковим є хіба що письменницький талант, яким природа або наділяє людину, або ж його відсутність компенсує графоманська плодючість, а то й з роками нажите ремісництво. При сучасних інтернет-технологіях перший-ліпший користувач мережі, ймовірно, спроможний зімітувати річ, що нестиме на собі зовнішні ознаки письменницького „виробу”.

Але ж ідеться про справжнє ремесло, яке іменується літературою (варто все ж таки підкреслити, що „ремісництво” – аж ніяк не високе „ремесло” у найкращому розумінні цього слова). Сучасний письменник, хоч би як щедро був обдарований природою, не зможе високо тримати планку на рівні часу, коли досконало не володітиме своїм ремеслом. Отже, він мусить бути інтелектуальною, високоосвіченою особою.

Я з уквітним пієтетом ставлюсь до художньої літератури і до письменників. Однак, гадаю, ми надаємо надмірної серйозності чи, сказати б, винятковості письменству, і від цього відсувається кудись убік життєрадісність літературного заняття. А вона, ця справа, життєрадісна й щаслива. Так, є муки народження слова, пошуки гранично точної деталі, кропітка праця прозаїка, прикутого до робочого столу, немов галерник до свого місця у невольницькому човні.

І все ж, незрідка проклинаючи своє виснажливе, важке ремесло, впадаючи у відчай, митець відчуває водночас естетичне задоволення від того, як із нічого народжується дивосвіт: голубоока річечка Снов із численними рукавами, старицями, чорторіями, болотцями, рудками й озерцями, в яких червоні карасі, мов кленові листки восени; а на світанку, не соромлячись своєї голизни, розкриваються білі лілії; батьківська оселя і все те, що навколо хати – город, дуб велетенських розмірів, стара яблуня-антонівка, шовковиця, під вікнами бузок і квіти; а одразу за обійстям – поле на пагорбі з вітряком, з глибокими ярами та лісом, з якого виходять Веселий Штанько зі своїм юним другом Грицьком Селезнем з Качківки, вовк і семеро каченят... Відчувати себе Майстром, Творцем – у цьому, звичайно, і радість, і щастя, і могутність, і нагорода для справжнього письменника.

Нині ж література, яка завжди була основою духовності, витіснена на задвірки. Хаос, ніким і нічим не обмежене свавілля дикого ринку, антиукраїнська політика влади стосовно всього українського і насамперед стосовно нашої мови, мистецтва й літератури руйнують останні національні пріоритети. Однак, попри все і всупереч усьому, література існує. І творча діяльність Михася Ткача, на якій лежить карб непересічної особистості й таланту, – яскраве тому підтвердження. Щоправда, за суспільно-історичних умов, які випали на долю його покоління (масові репресії, війна, голод 1947 р., рабське становище людини в умовах колгоспно-казарменного сталінізму та ін.), талант цей розкрився, на мою думку, не всіма своїми гранями й подосі приховує в собі не реалізовану вповні енергію.

Життєвий і письменницький шлях Михася Ткача багато в чому типовий для людей того покоління, яких ми сьогодні називаємо „шістдесятниками”. Принаймні, проза М.Ткача своєю художньо-естетичною концепцією спирається на основні засади цього мистецького руху, які цілком відповідають особливостям світовідчуття й автора „Сонячного полудня” та „Світлого дива” і дають право розглядати його творчість як представника молодшої генерації письменників, що були виплекані „шістдесятництвом”. Михася Ткача легко можна собі уявити в університетській аудиторії разом із Григором Тютюнником чи Романом Андріяшиком, Борисом Олійником або Іваном Драчем, Василем Симоненком чи Василем Стусом... Він був би для них цікавим співрозмовником, вірним

товаришем, однак ... не судилося. Батько Михайло Веремійович Ткач загинув на фронті, тож довелося Михайликові сповна випити гіркий келих повоєнного напівсирітського дитинства та юності.

Народився Михайло Михайлович Ткач 19 вересня (якраз на „Михайлове чудо”) 1937 р. на Чернігівщині, у витоках чарівної річечки Снов, у с. Ленінівці Менського району (колишній Сахнівці, перейменованій у 1924 р. на честь більшовицького вождя) у козацькій родині. По материнській лінії коріння родоводу сягає в глибину XVIII століття, коли далекий пращур переселився на Придесення із Запорізької Січі. Мати, Ганна Марківна Зубок, „гордилась своїм козацьким походженням, – читаємо в автобіографічній повісті „Пахне любисток і м'ята...”. – *Казала не раз без будь-якого натяку на жарт: „Вище голову, сину, ти ж козак у мене”*. Михайло Веремійович поліг у бою із фашистськими загарбниками, тож солдатська вдова сама ставила на крило трьох синів-соколиків (старша донька померла в п'ятирічному віці). День народження Михайлика, середульшого з братів, збігся з днем визволення рідного села від німецьких окупантів, що сталося 1943 року також 19 вересня. Даремно дітлахи чекали повернення батька, пильно вдивляючись в кожного з вояків, які проходили селом. Чуда не трапилось. Батько з'являвся лише у снах, ввижався серед солдатів-визволителів.

То були нужденні та нестерпні роки, а надто – голодний 47-й. І хоча Михась палко мріяв про справжню освіту, щодня бережно клав книжки до полотняної торбинки, до школи так і не доходив, усе частіше змушений був пропускати уроки, пасти худобу, допомогати матері прогудувати родину. Сім'я бідувала, ледве зводила кінці з кінцями. Що то було за животіння, можна собі уявити, прочитавши новели М.Ткача „Вечірній світ”, „Дике поле” чи хоча б спогад автора з дитячих літ „Зоряна ніч”.

Після закінчення семирічки (1953) Михайло нарівні з дорослими працюватиме в колгоспі орачем і косарем, возитиме сіно, солому, виконуватиме функції обліковця. А потім буде військова служба в Туркменістані. Відбуватиме її в 1956-1958 рр. в пустелі Кара-Кум: спочатку в танковому батальйоні, а потім у полку механіком-водієм танків. Демобілізувавшись, вчитиметься в Ніжинському технікумі механізації. Отримавши диплом, деякий час працював трактористом, помічником бригадира тракторної бригади. Однак душевний неспокій, потяг до чогось іншого, вагомішого, як зазначатимуть згодом критики, покличуть допитливого юнака на навчання до Московського народного університету мистецтв на факультет малюнка і живопису. Не лише Божа іскра таланту, а й нерозтрачена, плекана роками синівська любов, високий пієтет до природи, до прекрасного покликали до творчості, спонукали взяти до рук і перо, й пензля, якого не полишає й нині.

Навчання на заочному відділенні університету поєднував з роботою художником у Чернігівському історичному музеї ім. В.В.Тарновського, в будівельному тресті №2. Там він заснував художню студію, в якій опановували ази малярства будівельники, та творче зібрання „Думка”. Вечорами після роботи почали збиратися переважно молоді хлопці, інженери з тресту та будівельних управлінь. Обговорювали не стільки виробничі питання та ділились новинами, скільки переймалися літературним і мистецьким життям. Саме тоді Михайло почав писати вірші та новели. Хлопці були вдячними слухачами, часто сперечались, гостро критикували вразливого автора, не прощаючи йому мовних огріхів та стилістичних недоглядів.

Зауважу, що перший вірш М.Ткача „Весна” опублікував Олексій Довгий, на той час кореспондент Борзнянської районної газети „Шляхом перемоги”, в одному з її номерів за 1959 рік.

Перше оповідання М.Ткача, яке мало назву „Неспокій”, побачило світ у журналі „Вітчизна” (1973. – №10). Підтримав нікому невідомого автора і „прописав” одразу в головному часописі Спілки письменників України прозаїк Микола Олійник, що працював тоді в редакції „Вітчизни”. Згодом і журнал „Жовтень”, альманах „Вітрила” та інші видання охоче почали друкувати молодого літератора.

1979 року побачила світ перша книжка прозаїка „Сонячний полудень”. У видавничій рецензії на її рукопис відомий письменник Володимир Дрозд констатував: „Я не знаю, хто за фахом Михась Ткач, але його умінню висловлюватися „літературно” можуть позаздрити навіть деякі професіонали. Він уміє грамотно і досить точно побудувати фразу, мова його творів справді українська, а не той суржик, яким рясніють рукописи початкуючих. Більше того, він досить майстерно надає тій мові поліського колориту. І я б сказав ще більше: у декількох своїх новелах – „Гаряче літо”, „Дорога на село”, „Хочеться грози” – автор піднімається на такий рівень літературної майстерності, що навіть дивуєшся, як це досі за них не вхопилися хоч би часописи”.

Зауважу, що видавнича рецензія була написана В.Дроздом 12 березня 1975 р. на рукопис М.Ткача під заголовком „Світло в долонях”, а книга вийде чотирма роками потому під іншою назвою – „Сонячний полудень”. На жаль, ті оповідання, які В.Дрозд називає кращими, так і не потрапили до першої книги прозаїка. Щоправда, критика зустріла її появу в цілому дружелюбно. Скажімо, рецензент О.Олійник основну думку й свіже враження від прочитаного виніс у заголовок – „Коріння – у землі”. Морально-етичні проблеми, порушені автором „Сонячного полудня”, критик визначив так: радість творчої праці, захоплення звичайною, простою людиною.

Володимир Дрозд одним із перших тоді дав М.Ткачеві й рекомендацію для прийому в Спілку письменників України. Проте двічі кандидатура прозаїка не витримувала „чистилища” Президії СПУ. Нині, на віддалі часу, можна з впевненістю твердити, що на заваді щоразу ставали „компетентні органи”, які так і „не пробачили” М.Ткачеві його активної національно спрямованої діяльності в зрусифікованому Чернігові.

Уже в перших публікаціях новаторські риси прозописьма Михася Ткача проступали в тому, що реальну дійсність він розкривав крізь людську душу, а це передбачало поглиблений розгляд життя людини, її минулого з погляду сучасності, духовних процесів у суспільстві та у внутрішньому просторі кожної особистості. Так, у центрі уваги прозаїка – або звичайна людина (здебільшого селянин) з багатим духовним потенціалом, внутрішньою красою, жагою до життя в усіх його проявах, колосальною працездатністю, яка є ніби генетично зумовленою, перейнятою від прашурів (таким постає герой у новелах та повістях), або представник підрастаючого покоління із замріяним, по-дитячому чистим поглядом на навколишній світ, посилена увага до, здавалося б, повсякденних речей, живої природи й уміння помічати їхню красу та неповторність. Важливим, з огляду на канони та настанови пануючої тогочасної літератури соцреалізму, вважаю і той факт, що герої більшості художніх творів письменника або подані безвідносно до їхньої соціальної приналежності, або без зайвого пафосу стосовно останньої.

Людина, її характер, особистість на перехресті проблем усього суспільства насамперед цікавить прозаїка і в другій книзі „Світле диво” (1987). День народження автора на „Михайлове чудо” вирішив і його подальшу долю: письменник справді вміє створювати речі незвичайні, чудові, мистецькі твори, що викликають загальне захоплення, вражають своїми художньо-естетичними якостями, дивовижною красою. То справді „світле диво”: від його ширих слів про „невідомих” світу доброзичливих поліщуків, трударів з діда-прадіда, стає світліше на душі.

На початку 90-х років, коли в Україні розпочалися демократичні процеси, Михась Ткач бере найактивнішу участь в усіх заходах, спрямованих на захист українського Слова та утвердження нашої незалежності. Стає членом Товариства Української мови ім. Шевченка (нині „Просвіта”), деякий час працює відповідальним секретарем цього Товариства. Саме завдяки його діяльності, у Чернігові було створено в серпні 1992 р. незалежне громадське об’єднання – Літературну спілку „Чернігів” та мистецький журнал „Літературний Чернігів”. Михась Ткач очолив їх з дня заснування.

Безперечно, найважча частка навантаження у роботі Спілки та випуску часопису лежить на плечах її керівника Михася Ткача. До того ж, він активно проводить громадську роботу. Організовує обласні літературні конкурси, як голова журі зустрічається з обдарованою молоддю, виступає в школах, бібліотеках.

Та передусім Михась Ткач – прозаїк. Упродовж 90-х рр. ХХ – на початку ХХІ ст. вийшли його книги новел, оповідань та повістей – „Світанковий ранок” (1993), „Дике поле” (1994), „Гірка ягода калини” (1996), „Веселий Штанько” (1997), „Відлуння душі” (1999), „Багряні громи” (2004), „Осінні акорди” (2006), „На зламі століть” (2008), „Спадок” (2011), „Зерна слова” (2012), а також книги для дітей – „Зимові сюрпризи” (2004), „Ласий ведмідь” (2005), „Анюта” (2007) та ін. Усі вони пахнуть чебрецем, збитим полином, свіжим сіном і молоком корови Маньки, картоплею з салом, що парує на столі, і молодим часником, рідним селом, народженим в праці й пісні на тій споконвічній землі, де живуть і давні, й нинішні земляки письменника. Зрештою, вся його творчість – це пісня вдячності тим людям, які зустрічалися на життєвому шляху прозаїка.

Кращі художні твори Михася Ткача входять до шкільної та вузівської програми, до найвибагливіших літературних антологій, хрестоматій, звучать по радіо. Тож цілком закономірно, що багаторічна культурно-мистецька діяльність Михася Ткача відзначена високими державними й літературними нагородами.

Михась Ткач завжди залишається самим собою. Змінювалися часи й література, письменник випробував різні жанри й художні засоби, але і в перших новелах і в книгах „Спадок” та „Зерна слова”, оприлюднених нещодавно, автор угадується безпомилково. Він один із небагатьох українських письменників, хто й сьогодні може включати до своїх видань „Вибраного” практично все, що написав за радянських часів. Йому немає за що соромитися. Щоправда, чимало з тих творів, скажімо, таких як „Покалічена душа”, „Позика”, „Смерч”, „Дике поле” та інші – речі „шухлядні”, які й не могли бути надрукованими в умовах радянського тоталітаризму, бо в них біль за спустошену Україну, за розтоптану душу нашого народу, на якій так щедро ростуть бур’яни.

Слова „спадок”, „душа” – одні з найулюбленіших у М.Ткача, зустрічаються вони чи не в кожному творі: чи то дають заголовок оповіданням та новелам, чи то ідентифікують серцевину змальованих персонажів. Знайдено не просто слова – епіцентр, до якого тяжіють напружені пошуки письменника в осмисленні сутності нашого перебування на цій землі. „...Я лишаю вам у спадок цю святу землю, майбутнє...”

У нових книгах Михась Ткач і новий, і водночас упізнаваний. Нові сюжети новел „Вишиванка для старшого брата”, „Святкова феєрія”, „Дай серцю волю” та інші обіцяють читачам чимало естетичної насолоди.

Нові книги Михася Ткача просякнуті відчуттям гіркоти й водночас радісного замилювання красою світу. А ще гострим бажанням об’єднати душу з розумом і тим самим зробити життя прекраснішим.

Михась Ткач – поза сумнівом, знакова постать не тільки на теренах культурно-освітнього життя Чернігівщини, але і в процесі державотворення в усій Україні. Якщо оцінювати цей процес не з погляду впливу письменника на електорат під час чергових виборів, а вимірювати його роллю в духовній реабілітації тисяч покалічених душ українців чиновницьким свавіллям, нужденним нашим життям.

Михась Ткач відзначений багатьма нагородами, є лауреатом міжнародної премії ім. Г.Сковороди, премії ім. П. Куліша, премії ім. М. Коцюбинського, премії ім. М. Гоголя. Заслужений працівник культури України. Це непересічна особистість, світло душі, розуму і серця. Він сповнений непідробної пошани й любові до людей. А ще наділений рідкісним даром беззадірності. А тому довго буде і має бути молодим, дарма що вже увійшов у пору свого „третього цвітіння” (М.Рильський).

Я щиро пишаюся дружбою з Михайлом Михайловичем, бо він чесний і справжній в усьому. А ще він прекрасна й вірна людина, яких сьогодні так мало, і справжній письменник. Література стала його покликанням, справою усього життя, життєвою долею

Михася Ткача. І він літературою не легковажить ось уже понад чотири десятиліття, йде дорогою долі, дорогою нелегкою, і несе людям важку й прекрасну ношу правди, співчуття, добра і краси. Його книги наснажують величезною духовною силою, бо в осерді їхнього задуму і талановитого втілення висока мета – Україна.

Володимир КУЗЬМЕНКО,
професор, доктор
філологічних наук

Бібліографічний покажчик „Михась (Михайло) Михайлович Ткач” продовжує серію посібників, присвячених письменникам Чернігівщини і має за мету систематизувати друковані джерела, які розкривають творчий доробок письменника, журналіста та громадського діяча, знайомлять з його життям. Посібник побудований за такими розділами:

- Окремі видання;
- Художні твори в збірниках і часописах;
- Літературознавчі, культурологічні статті і рецензії;
- Рецензії на твори М.М.Ткача;
- Література про творчість М.М.Ткача.

Бібліографічний матеріал розташовано за принципом прямої хронології. Виключенням є розділи „Рецензії на твори М.М.Ткача” та „Література про творчість М.М.Ткача”, в яких джерела розташовані в алфавіті прізвищ авторів та назв статей.

Добір літературних джерел завершено 1 жовтня 2013 р. Бібліографічний опис видань здійснено відповідно існуючим державним стандартам. Посібник супроводжується допоміжним довідковим апаратом, що складається з іменного покажчика.

Покажчик розрахований на науковців-літературознавців, викладачів та студентів вузів, бібліотечних і музейних працівників, учнів, всіх, хто не байдужий до літературного процесу на Чернігівщині і в Україні.

ТВОРИ МИХАСЯ ТКАЧА

ОКРЕМІ ВИДАННЯ

1979

1. СОНЯЧНИЙ полудень [Текст]: повість, оповідання. – К.: Молодь, 1979. – 102 с.

1987

2. СВІТЛЕ диво [Текст]: оповідання. – К.: Молодь, 1987. – 118 с.

1993

3. СВЯТКОВИЙ ранок [Текст]: оповідання для дітей. – Чернігів: Просвіта, 1993. – 30 с.

1994

4. ДИКЕ поле [Текст]: оповідання. – Чернігів: літ. спілка «Чернігів», 1994. – 83 с.

1996

5. ГРКА ягода калини [Текст]: повість, оповідання. – Чернігів: літ. спілка «Чернігів», 1996. – 95 с.

1997

6. ВЕСЕЛИЙ Штанько або Сторінки щоденника Грицька Селезня з Качківки [Текст]: романтично-пригодницька повість. – Чернігів: літ. спілка «Чернігів», 1997. – 140 с.

1999

7. ВІДЛУННЯ душі [Текст]: оповідання, новели. – Чернігів: літ. спілка «Чернігів», 1999. – 170 с.

2002

8. ЗИМОВІ сюрпризи [Текст]: повість у новелах для дітей. – Чернігів: Чернігівські береги, 2002. – 64 с.

2004

9. БАГРЯНІ громи [Текст]: повість, оповідання. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2004. – 496 с.

2005

10. ЛАСИЙ ведмідь [Текст]: казки. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2005. – 40 с.

2006

11. ОСІННІ акорди [Текст]: оповідання, новели, повість. – Чернігів: РВК «Деснян. правда», 2006. – 240 с.

2007

12. АНЮТА [Текст]: повість для дітей. – Чернігів: РВК «Деснян. правда», 2007. – 70 с.

13. ВЕСЕЛИЙ Штанько, або Сторінки щоденника Грицька Селезня з Качківки [Текст]: романтично-пригодницька повість. – 2-е вид. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007. – 220 с.

14. НА ЗЛАМІ століть [Текст]: культурологічні нариси. – Чернігів: РВК «Деснян. правда», 2007. – 160 с.

2011

15. СПАДОК [Текст]: художні твори. – Чернігів: Лозовий В.М., 2011. – 215 с.: іл.

2012

16. ЗЕРНА слова [Текст]: культурологічні статті, міні-рецензії, інтерв'ю. – Чернігів: Десна Поліграф, 2012. – 120 с.

ХУДОЖНІ ТВОРИ В ЗБІРНИКАХ І ЧАСОПИСАХ

ЗБІРНИКИ

1975

17. ЗАПАХ живиці [Текст]: оповідання // Вітрила-74: Альманах. – К., 1975. – С.140-144.

2004

18. ПОЗИКА [Текст]: оповідання // Чернігівський шлях: антологія прози сьогоденної Чернігівщини. – Чернігів, 2004. – С.241-250.

2007

19. МУЗИКА печальної ночі. Святкова феєрія [Текст]: оповідання // Рукостискання: твори письменників Брянщини, Гомельщини та Чернігівщини. – Чернігів, 2007. – С.263-279.

20. ЯК РЯБКО заблудився [Текст]: казка // Рунь: твори чернігів. письменників для дітей. – Чернігів, 2007. – С.107-111.

2008

20а. ЗАПАХ живиці [Текст]: оповідання // Літературна Гомельщина: альманах. – 2008. – №2. – С.135-138.

2009

21. МАЙСТЕР. Зойк ненародженого. Кирпатий. Незамінний. Сільський бомж [Текст]: новели // Література рідного краю: посіб. – Ніжин, 2009. – С.158-170.

2011

22. ЛАСИЙ ведмідь. Як кіт перехитрив вовка. Веселий Штанько. Зимові сюрпризи [Текст]: [казки, уривки з повістей] //Українська література для дітей: хрестоматія. – К., 2011. – С.576-586.

2012

23. СЮРПРИЗ для Валентини [Текст]: оповідання //Голока: зб. худож. творів письменників Чернігівщини /упоряд. В.Сапон, М.Ткач. – Чернігів, 2012. – С.160-170.

ЧАСОПИСИ

1973

24. НЕСПОКІЙ [Текст]: оповідання //Вітчизна (Київ). – 1973. – №10 – С.123-129.

1987

25. ПОЛОВІЛИ жита [Текст]: оповідання //Комуністична праця (Борзна). – 1987. – 25 лип.; Комсомольський гарт. – 1982.– 2 верес.

1988

26. СЕЛЮ в зеленій долині [Текст]: нарис //Комсомольський гарт (Чернігів). – 1988. – 11 берез.

1989

27. ХАТА моя, біла хата [Текст]: оповідання //Комсомольський гарт. – 1989. – 11 берез.

1993

28. ПОЗИКА [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 1993. – №1. – С.57-65.

29. СМЕРЧ [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 1993. – №2-3. – С.25-30.

1994

30. ВДОВА [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 1994. – №1(4). – С.29-36.

31. ХВОРОБА нашого часу [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 1994. – № 5. – С.25-34.

32. СТЕЖКА встелена пелюстками [Текст]: новела //Гарт (Чернігів). – 1994.– 8 квіт.

33. ОСІННІ предчуття [Текст]: новела //Гарт.– 1994. – 23 верес.

1995

34. ПОКАЛІЧЕНА душа [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів.– 1995. – №6. – С.13-27.

35. ТУГА [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів.– 1995. – № 7. – С.23-30.

1996

36. ТІНЬ на березі річки [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів.– 1996. – №8.– С.24-30.

37. ПРИВАТНИЙ протезист [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів.– 1996. – №9. – С.33-44.

1997

38. НІКЧЕМА. Подорож на кладовище [Текст]: два оповідання //Літ. Чернігів.– 1997. – №10. – С.50-58.

39. ПЕРШЕ випробування [Текст]: оповідання //Чернігів. відом.– 1997.– 15 серп.

40. НЕВІСТКА [Текст]: оповідання //Сім'я (Чернігів). – 1997. – 19 верес.

41. ЧЕРВОНЕ лихо [Текст]: новела //Гарт. – 1997. – 19 верес.

42. ІЗ ЗАПИСНОЇ книжки [Текст]: образки //Просвіта.– 1997.– 20 верес.

43. НА РІЧЦІ [Текст]: етюд //Деснян. правда (Чернігів). – 1997.– 20 верес.

44. У КОЛГОСПНОМУ дворі [Текст]: оповідання //Сіверщина (Чернігів).– 1997.– 20 верес.

45. ДОЛЯ [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів.– 1997. – №11. – С.45-51.

1998

46. ПРИМІСЬКИЙ маршрут. Пути. Жорина молодість [Текст]: три новели //Літ. Чернігів.– 1998. – №12. – С. 113-123.

47. МАРЕВО ночі [Текст]: оповідання //Вісті Борзнянщини (Борзна).– 1998.– 3 січ.

1999

83. 48. СІЛЬСЬКИЙ “бомж” [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів.– 1999. – №13. – С.76-

2000

49. ПАДАЄ листя [Текст]: етюд //Наше слово (Мена). – 2000. – 15 січ.
143. 50. ПРОПАВ безвісти [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів.– 2000. – №15. – С.135-

2001

51. П'ЯТИЙ кут [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2001. – № 16. – С.16-22.
52. ДРАМА Холодного [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2001. – №17. – С.137.
53. ПАДАЄ листя [Текст]: етюд //Я, ти, ми (Київ). – 2001. – №9(верес.).

2002

54. ДВІ новели. Стоптані чорнобривці; Пережити час [Текст] //Літ. Чернігів. – 2002. – №1. – С.19-25.
55. ОСІННІЙ акорд [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2002. – №2. – С.73-77.
56. ПОВЕРНЕННЯ [Текст]: новела //Деснян. правда. – 2002. – 24 верес.
57. ПРОТЕСТ [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2002. – №3-4. – С.49-57.

2003

58. РОЗІМКНУТЕ коло [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2003. – №1 – С.21-27.
59. МЕТЕЛИК взимку [Текст]: оповідання для дітей //Ліхтарик (Чернігів). – 2003. – 1 берез.
60. БАГРЯНИЙ колаж [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2003. – №2. – С.61-65.
61. ЧУЖІ [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2003. – №3. – С.97-102.

2004

62. ХОЛОДНЕ сонце пополудні [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2004. – №1 – С.50-54.
63. ЗАПАХ живиці [Текст]: новела //Літ. Чернігів. – 2004. – №2. – С.55-59.
64. СЮРПРИЗ для Валентини [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2004. – №3. – С.52-60.
65. МУЗИКА печальної ночі [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2004. – №4. – С.74-78.

2005

66. НІЧ НА ОКОЛИЦІ села. Окупація. Лебедині крила [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2005. – №2. – С.73-82.
67. У ПЛАНОВОМУ відділі. Притча [Текст]: новели //Літ. Чернігів. – 2005. – №3. – С.48-52.
68. ЛЕБЕДИНІ крила [Текст]: новела //Сіверщина. – 2005. – 16 верес.

2006

69. НОВИНА [Текст]: новела //Літ. Чернігів. – 2006. – №1. – С.52-56.
70. ХОЛОДНЕ сонце пополудні. Музика печальної ночі. Лебедині крила [Текст]: оповідання //Хортиця (Запоріжжя). – 2006. – №1. – С.67-73.
71. ІДИЛІЯ. Нетлінне. Майстер. Зойк ненародженого. Кирпатий. Одарчини перелюби. Незамінний [Текст]: новели //Літ. Чернігів. – 2006. – №2. – С.113-122.
72. СВЯТКОВА феєрія [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2006. – №4. – С.47-56.
73. ЛЕБЕДИНІ крила [Текст]: новела //Склянка часу (Канів). – 2006. – №39. – С.67-73.

2007

74. ХОЛОДНЕ сонце пополудні [Текст]: оповідання //Деснян. правда. – 2007. – 20 січ.
75. ЛЕБЕДИНІ крила [Текст]: новела //Літ. Україна (Київ). – 2007. – 20 верес. – С.5; Отчий поріг (Київ). – 2007. – № 10 (жовт.). – С.8.

76. ГУЛЯЛИ весілля [Текст]: оповідання //Січеслав (Дніпродзержинськ). – 2007. – №4. – С.88-93.

2008

77. ПРОЕКЦІЯ роману [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2008. – №1. – С.33.

78. РОЗІМКНУТЕ коло. Святкова феєрія. Сюрприз для Валентини [Текст]: оповідання //Хортиця. – 2008. – №1. – С.76-88.

79. ЗАПАХ живиці [Текст]: [оповідання] //Лит. Гомельщина. – 2008. – №2. – С.135-138.

80. СПАДОК [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2008. – №3. – С.9-15.

81. РАННЯ паморозь [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2008. – №4. – С.63-68.

82. МУЗИКА печальної ночі [Текст]: оповідання //Ятрань (Кіровоград). – 2008. – №8. – С.10-16.

83. ПРОЕКЦІЯ роману [Текст]: оповідання //Склянка часу. – 2008. – №46. – С.105.

2009

84. ДАЙ серцю волю [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2009. – №1. – С.64-70.

85. МАЛЮНОК стиглого літа [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2009. – №3. – С.21-27.

86. ВИШИВАНКА для старшого брата [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2009. – №4. – С.52-57.

2010

87. ВАЖКИЙ вітер. Зворушлива весна. Стежка в минуле. Вічний борг [Текст]: короткі новели //Літ. Чернігів. – 2010. – №1. – С.25-31.

88. СПРАВА № 296 [Текст]: художньо-док. оповідання //Літ. Чернігів. – 2010. – №4. – С.104-116.

2011

89. ЛЕБЕДИНІ крила [Текст]: новела //Хортиця. – 2011. – № 1. – С.57-58.

90. ПРО ЩО СОНЦЕ промовляло [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2011. – №1. – С.104-110.

91. МУЗИКА печальної ночі [Текст]: оповідання //Літ. Україна. – 2011. – 22 верес. – С.9.

2012

92. ХОЛОДНЕ сонце пополудні [Текст]: оповідання //Літ. Чернігів. – 2012. – №3. – С.70-74.

93. ВНУТРІШНЄ осяяння [Текст]: новела //Гарт (Чернігів). – 2012. – 20 верес. – С.12.

2013

94. СПАДОК [Текст]: оповідання //Київ. – 2013. – №2. – С.24-29.

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ, КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ СТАТТІ І РЕЦЕНЗІЇ

1986

95. СПІЛЬСЬКІ турботи [Текст]: [роздуми про с.Красносільське Борзнян. р-ну і людей, які там мешкають] //Комсомольський гарт.– 1986. – 30 січ., 6 лют., 8 лют., 11 лют.

96. ХОЛОДНЕ плесо ставка [Текст]: [нарис про с.Красносільське Борзнян. р-ну] //Вітчизна. – 1986. – №10. – С.150-157.

1992

97. НАРОДНІ скарби Чернігівщини [Текст] //Просвіта-92. – Чернігів, 1992. – С.7-11.

98. ПОЕТОМ був і педагогом [Текст]: до 70-річчя від дня народження Д.Куровського //Чернігів. вісн.– 1992.– 2 жовт.

1993

99. ДО ЧИТАЧІВ журналу “Чернігів” [Текст] //Літ. Чернігів.– 1993. – № 1.– С. 3-4.

100. ВІДЛУННЯ душі [Текст]: [передмова до зб. поезій Боженни Коваленко з Австралії] //Літ. Чернігів.– 1993. – №1(4). – С.17.

1994

101. МИТЕЦЬ рідкісного таланту [Текст]: [художник В.Лук'янець – уродженець с.Олишівки Чернігів. р-ну] //Літ. Чернігів.– 1994. – №5. – С.129-131.

1995

102. ЯК ПЕРЕДМОВА до добірки віршів ніжинських поетів [Текст] //Літ. Чернігів.– 1995. – №7. – С.33-34.

Спроба аналізу авангардної поезії А.Дністрового, А.Іванова та В.Голована.

1996

103. ЗАСЛАННЯМ гартований гімн [Текст] //Просвіта. – 1996. – 24 серп.

До перебування П.Чубинського на засланні в Архангельську.

104. ПИСЬМЕННИК шевченківської доби [Текст] //Просвіта.– 1996.– 12 жовт.

Д. Мороз – поет і драматург, ім'я якого довгий час було призабуто, уродженець с.Сахнівки (нині Ленінівка) Менського р-ну.

1997

105. ВІН МАВ дар Божий [Текст]: До 60-річчя від дня народження Володимира Кезлі //Гарт.– 1997.– 31 січ.

106. ОБНАДІЙЛИВИЙ початок [Текст] //Просвіта.– 1997.– 20 верес.

107. П'ЯТЬ років творчого неспокою [Текст] //Літ. Чернігів. – 1997. – №10.– С.3-8.

До річниці утворення в Чернігові незалежного громад. об'єднання: літ. спілки “Чернігів” та заснування журналу “Літ. Чернігів”.

108. ДО ЧИТАЧІВ [Текст] //Літ. Чернігів.– 1997. – №11. – С.3.

109. НАВЧАЛЬНИЙ посібник для вчителів та учнів [Текст]: [рец. на кн. В.Кузьменка “Словник літературознавчих термінів”] //Сіверян. літопис.– 1997. – №6. – С.149-150.

1998

110. ЗАДУМ вартій уваги [Текст]: [про твір С.Неймовірного “Буквар з української історії у віршах”] //Літ. Чернігів.– 1998. – №12.– С.75-76.

111. ПОЛИВАЙТЕ квіти [Текст]: [рец. на кн. А.Соломка “Не забудьте полити квіти”] //Сіверян. літопис.– 1998. – №4.– С.128-129.

1999

112. ШАНА кобзарю [Текст] //Просвіта. – 1999.– 26 берез.

113. ПИСЬМЕННИЦЬКУ епістолярію – на наукову основу [Текст]: [до виходу наук. праці В.Кузьменка “Письменницький епістолярій в українському літературному процесі 20-50 років 20 ст.”] //Чернігів. відом.– 1999.– 9 квіт.

114. “Я ВІЛЬНО і чисто несу свою душу” [Текст]: [аналіз поезії М.Шевченка] //Сіверян. літопис.– 1999. – №3.– С.149-155.

115. НЕ ЗАБУДЕМО... [Текст]: [рец. на кн. А.Соломка “Не забудьте полити квіти”] //Київ. – 1999. – №11-12.– С.137-138.

2000

116. ТРИУМФ і трагедія [Текст] [передм. до опубл. уривків історич. роману А.Соломка “Перстень Єзуїта”] //Літ. Чернігів.– 2000. – №14. – С.23-24.

117. ЖИТТЯ прожити – не поле перейти [Текст]: [передм. до уривка із докум. повісті Ю.Коцюбинського “Чорний Яр”] //Літ. Чернігів. – 2000. – №15. – С.81.

118. СВІТЛО Джоконди [Текст]: [до висунення М.Холодного на здобуття Нац. премії ім. Т.Шевченка] //Чернігів. відом. – 2000. – 11 лют.

2001

119. ТВОРЧИСТЬ як потреба душі [Текст]: [підсумки обл. літ. конкурсу серед вчителів “В сузір'ї муз ”] //Літ. Чернігів – 2001. – №16.– С.35 – 36.

120. ТРИУМФ і трагедія [Текст]: [передм. до опубл. уривків історич. роману А.Соломка “Перстень Єзуїта”] //Пам'ять століть.– 2001. – №1. – С.93.

121. “НА ДУХОВНІЙ ниві Анатолія Соломка – і хліб, і пісня, і історія” [Текст] //Чернігів. вісн. – 2001.– 24 трав.

122. ОРАЧ на ниві Духовній [Текст]: до 65-річчя від дня народження А.Соломка //Молодь України. – 2001. – 25 трав.

123. ДАНИЛО Мороз – поет і драматург [Текст]: до 160-річчя від дня народження письменника //Просвіта.– 2001. – 12 жовт.

124. СЛОВО про українську Беатріче [Текст]: [рец. на кн. Л.Зеленської “Ганна Барвінок”] //Чернігів. відом. – 2001.– 12 жовт.; Пам’ять століть.– 2001. – № 6. – С.155.

2002

125. ШЛЯХ у десять років [Текст] //Літературна спілка “Чернігів”: біобібліогр. довід. – Чернігів, 2002. – С. 53-56.

126. СЛОВО про українську Беатріче [Текст]: [рец. на кн. Л.Зеленської “Ганна Барвінок”] //Книжник – рев’ю.– 2002. – 28 січ.

127. СОЛОДКИЙ вітер з Родощі... [Текст]: до 65-річчя від дня народження В.Кезлі //Літ. Чернігів. – 2002. – №1. – С.133-137.

128. ШЛЯХИ творчого неспокою [Текст]: [10-ліття утворення літ. спілки “Чернігів” та заснування журн. “Літ. Чернігів”] //Гарт. – 2002. – 22 серп. – С.3.

129. ШЛЯХ у десять років [Текст] //Літ. Чернігів. – 2002. – №2. – С.3-9.

130. “МИ НЕ СТАВИМО за мету друкувати лише шедеври” [Текст] /Інтерв’ю вела В.Меркулова //Чернігів. вісн. – 2002. – 12 верес. – С.6.

2003

131. УСЛІД за мрією [Текст]: [передмова до кн.] //Руденко П. Мандри по затутешню /Петро Руденко. – Чернігів, 2003. – С.5-8.

132. ВОНИ БУЛИ талановиті й мужні [Текст] //Літ. Чернігів. – 2003. – №3. – С. 3-8.

Передм. до добірки творів поетів-земляків, що загинули в роки Великої Вітчизняної війни.

133. ПАМ’ЯТАЙМО про це [Текст]: [рец. на серію кн. „Пам’ять народу неубієнна” про голодомор на Чернігівщині 1932-1933 рр.] //Літ. Чернігів. – 2003. – №4 – С. 157-161.

2004

134. БАЧУ його сонцесяйного [Текст] //Завжди з нами: спогади про Юлія Коцюбинського. – Ніжин, 2004. – С.130-133.

135. ДУХОВНІ обрії Митця [Текст]: [слово про творчість засл. художника України А. Шкурка] //Літ. Чернігів. – 2004. – №4. – С.151-153.

2005

136. ДУХОВНІ рубежі: вчений, педагог і поет [Текст]: [до 70-річчя від дня народження П. Руденка] //Літ. Чернігів. – 2005. – №1. – С. 131-132.

137. ЧОМУ місто назвали Ніжином, а село Ладинкою [Текст] //Деснян. правда. – 2005. – 13 жовт.

2006

138. ЗА ПОКЛИКОМ душі [Текст] /спілкувався А.Соломка //Слово Просвіти. – 2006. – №6 (9-15 лют.). – С.8.

Розмова про історію створення літ. спілки „Чернігів” та часопису „Літературний Чернігів”.

139. „СУЧА дочка” як дзеркало радянської доби [Текст]: [рец. на кн. В.Мастерової „Суча дочка”] //Літ. Чернігів. – 2006. – №1. – С.178-183; Сіверян. літопис. – 2006. – №2. – С.121.

140. ПАРАЛЕЛІ на зламі століть [Текст]: [рец. на роман А.Соломка „Крутозлам”] //Літ. Чернігів. – 2006. – №2. – С.167-170.

141. ІМ’Я – життю окраса [Текст]: тема номера: наші імена /Інтерв’ю зап. Н.Мірошніченко //Біла хата. – 2006. – 7 лип.

142. ТВОРИ з гущі життя [Текст]: (слово про творчість В. Леуса) //Літ. Чернігів. – 2006. – №3. – С.181-183.

2007

143. ЯК ДЗЕРКАЛО минулої доби [Текст] //Деснян. правда. – 2007. – 27 січ.; Літ. Україна. – 2007. – 15 лют.

З нагоди висунення роману В.Мастерової „Суча дочка” на здобуття Нац. премії ім. Т.Г. Шевченка.

144. ВІН МАВ дар Божий [Текст]: [до 70-річчя від дня народження В.Кезлі (6.02.1937-1984) – відомого укр. прозаїка, який народився у с. Сибереж Ріпкинського р-ну] //Сіверщина. – 2007. – 2 лют. – С.13.

145. СВІТЛО душі української [Текст]: [творчість поета з Мелітополя О.Гончаренка] //Літ.Чернігів. – 2007. – №2. – С.40-45.

146. „ЛІТЕРАТУРНИЙ Чернігів” дав багатьом письменникам путівку в літературне життя [Текст] /спілкувався А.Соломка //Наше слово (Мена). – 2007. – 13 жовт.

147. СВІТЛО душі української [Текст]: [рец. на зб. мелітопольського поета О.Гончаренка „Собор одкровенъ”] //Сіверян. літопис. – 2007. – №5. – С.175-179.

2008

148. КУЗЬМЕНКО Володимир Іванович [Текст]: (біобібліогр. покажч.) [/упоряд. Н.В.Романчук; вступ. ст. М.М.Ткач; відп. за вип. П.В.Грищенко]. – Чернігів, 2008. – 42 с. – (Чернігів. ОУНБ ім. В.Г.Короленка).

149. ПОЕЗІЯ, що заряджає духом і вірою: слово про Людмилу Ромен //Ярмарок (Суми). – 2008. – 31 січ.

Рец. на кн. віршів поетеси з Сум Л.Ромен „Грім”.

150. СЛУЖІННЯ людям і науці [Текст]: (до 50-річчя від дня народження В.Кузьменка) //Літ. Чернігів. – 2008. – №1. – С.126-132.

Кузьменко В.І. (26.04.1958) – відомий літературознавець, доктор філології, професор Київ. славістичного ун-ту, уродженець с. Макишин Городнян. р-ну.

151. ЛЕГЕНДА про наше сьогодні [Текст]: [рец. на роман А.Соломка «Смерть шакалів»] //Літ. Чернігів. – 2008. – №3. – С.175-178.

152. ПОЕЗІЯ, як саме життя [Текст]: [рец. на збірку чернігів. поета М.Лелюка «Кружина»] //Літ. Чернігів. – 2008. – №4. – С.181-182.

2009

153. ВІДДАВАЛИСЯ українській справі сповна [Текст]: до 20-річчя утворення у Чернігові Товариства Української мови ім. Т.Шевченка («Просвіта») //Літ. Чернігів. – 2009. – №1. – С.118-124.; Біла хата. – 2009. – 15 січ.

154. ВЕЛИКИЙ ювілей Великого Українця [М.В.Гоголя в НДУ ім. М.В.Гоголя] [Текст] //Літ. Чернігів. – 2009. – №2. – С.5-13.

155. ТВОРИ, що житимуть довго [Текст]: [рец. на повість А.Лопати «Кара Перуна»] //Літ. Чернігів. – 2009. – №2. – С.186-188.

156. ПЕТРУШИНСЬКИЙ чарівник слова [Текст]: (до 70-річчя від дня народження Володимира Дрозда) //Літ. Чернігів. – 2009. – №3. – С.157-160.

Дрозд В.Г. (25.08.1939-2003) – відомий укр. прозаїк, лауреат Нац. премії ім. Т.Шевченка, уродженець с. Петрушин Чернігівського р-ну.

2010

157. І ОРАВ, і тесливав, і будував... [Текст] //Одкровення в кафе «Пегас»: Письменники про себе. Анекдоти. Кулінарні рецепти. – К., 2010. – С.383-386.

158. НАДАЮ перевагу національній ідеології [Текст] //Літ. Україна. – 2010. – 14 січ. – С.2.

Про новелу письменниці з Дніпропетровська Лесі Степовички „Свято солодкої лободи”.

159. 50 НОМЕРІВ часопису [Текст] /зап. В.Сапон //Літ. Чернігів. – 2010. – №3. – С.3-7; Деснян. правда. – 2010. – 15 лип.; Літ. Україна. – 2010. – 11 листоп.

В інтерв'ю йдеться про історію «Літературного Чернігова», про його внесок у літ.-мистецьке життя Придесення і майбутнє популярного часопису.

160. ПРИЄМНА новина у царині українського освітянства [Текст] //Літ. Чернігів. – 2010. – №3. – С.195-196.

Рец. на навч. посіб. «Історія зарубіжної літератури ХХ століття» за ред. проф. В.І.Кузьменка.

2011

161. ДЕСЬ на дні мого серця [Текст] //Наш Тичина: вірші, роздуми про творчість великого поета. – Чернігів, 2011. – С.89-92; Літ. Чернігів. – 2011. – №1. – С.3-5.

162. СВЯТКОВІ підсумки та прогнози [Текст] //Сіверщина. – 2011. – 6 січ. – С.3.

163. СЕМИПАЛАПТИНСЬКИЙ армагедон [Текст]: [рец. на кн. П.Сороки «Карагач над полігоном»] //Літ. Чернігів. – 2011. – №2. – С.182-185.

164. ПОЕТ і літописець отчого краю [Текст]: (до 60-річчя від дня народження Володимира Сапона) //Літ. Чернігів. – 2011. – №3. – С.17-19.

165. УНІКАЛЬНА хрестоматія. //Літ. Чернігів. – 2011. – №4. – С.152-153.

Рец. на хрестоматію «Українська книга для дітей» (К., 2011).

166. ЛІТЕРАТУРНІ традиції нашого краю буде кому продовжувати [Текст] /розмову вела Т.Винник //Літ. Україна. – 2011. – 17 листоп.

2012

167. ТОЛОКА по-чернігівськи [Текст] //Толока: зб. худож. творів письменників Чернігівщини /упоряд. В.Сапон, М.Ткач. – Чернігів, 2012. – С.4-6.

Співавт.: В.Сапон.

168. ШЛЯХ у двадцять років [Текст] //Показчик змісту часопису «Літературний Чернігів» за 1992-2011 роки. – Чернігів, 2012. – С.3-5; Літ. Чернігів. – 2012. – №3. – С.5-8.

Переднє слово до показчика з нагоди 20-річчя заснування журналу.

169. УКРАЇНЕЦЬ за океаном [Текст] //Літ. Чернігів. – 2012. – №4. – С.132-136.

Про політ. емігранта із США П.В.Пришибу (1909-1997), народженого у Чемері Козелецького р-ну, спогади якого дочка надіслала до часопису «Літ. Чернігів».

РЕЦЕНЗІЇ НА ТВОРИ М.М.ТКАЧА

170. АДАМЕНКО М. Поважна виваженість слова [Текст] /Микола Адаменко //Деснян. правда. – 2004. – 19 жовт.; Сіверян. літопис. – 2004. – № 5-6. – С.87; Отчий поріг. – 2005. – №2 (лют.). – С.8.

171. БРИК О. Для дітей [Текст] /Олексій Брик //Деснян. правда. – 2005. – 8 верес. – С.14.

172. ГАРАЧКОВСЬКА О. З когорти сонцепоклонників [Текст] /Оксана Гарачковська //Київ. старовина. – 2004. – № 4. – С.174.

173. ГАРАЧКОВСЬКА О. Історичні паралелі [Текст] /Оксана Гарачковська //Вісник Київського славістичного університету. – 2008. – Вип. 39. – С.115-118.

174. ДЗЮБА С. Адвокат покалічених доль [Текст] /Сергій Дзюба //Чернігів. вісн. – 2000. – 13 трав. – С.4; Київ. – 2001. – №5-6. – С. 161-162.

175. ЗАБАРНИЙ О. Лірник з батьківського краю [Текст]: (нарис-рецензія) /Олександр Забарний //Літ. Чернігів. – 2007. – № 3. – С.141-146.

176. КАЛІБАБА Д. «Світле диво» М.Ткача //Колгоспна правда (Мена). – 1987. – 20 черв.; Київ. правда. – 1988. – 17 січ.

177. КОСАР О. «Багряні громи» – літопис життя народного [Текст] /О.Косар //Народна правда (Дніпропетровськ). – 2007. – 21 верес. – С.1-2.

178. КУЗЬМЕНКО В. Все починається з любові до рідного краю [Текст] /Володимир Кузьменко //Сіверян. літопис. – 1998. – №2. – С.130.

179. КУЗЬМЕНКО В. Два видання одного літа [Текст] /Володимир Кузьменко //Літ. Чернігів. – №3. – 2011. – С.151-154.

180. КУЗЬМЕНКО В. Душа – мов пісня [Текст] /Володимир Кузьменко //Слово і час (Київ). – 2000. – №12. – С.79.

181. КУЗЬМЕНКО В. З вірою в майбутнє [Текст] /Володимир Кузьменко //Літ. Чернігів. – 2012. – №2. – С.165-168.
182. КУЗЬМЕНКО В. Ужинок, наіскрений сонцем [Текст]: [передмова] /Володимир Кузьменко //Ткач М. Багряні громи: повість, оповідання. – Ніжин, 2004. – С.3-6.
183. ЛЕУС В. Біль, пропущений крізь серце [Текст] /Віталій Леус //Літ. Чернігів. – 2011. – №4. – С.146-147.
184. МАСТЄРОВА В. Свята правда [Текст] /Валентина Мастерова //Літ. Чернігів. – 2005. – №3. – С.158 ; Гарт (Чернігів). – 2005. – 8 верес. – С.2.
185. МІЩЕНКО Д. Бачити головне, глибинне [Текст] /Дмитро Міщенко //Літ. Україна. – 1980. – 27 січ.
186. ОЛІЙНИК О. Його твори близькі до прози Стефаніка [Текст] /Олександр Олійник //Отчий поріг. – 2004. – №11 (листоп.). – С.7.
187. ОЛІЙНИК О. Коріння у землі [Текст] /Олександр Олійник //Деснян. правда. – 1979. – 12 груд.
188. ПОКИДЬКО О. «Багряні громи» – літопис життя народного [Текст] /О.Покидько //Слово Варвинщини (Варва). – 2005. – 20 квіт.
189. РУДКІВСЬКИЙ В. Відлуння життя [Текст] /В.Рудківський //Гарт. – 2000. – 27 січ.
190. САВЕНОК В. Веселий Штанько любить... [Текст] /Владислав Савенок //Просвіта (Чернігів). – 1998. – 28 берез.
191. САПОН В. Веселий Штанько, вовк і семеро... каченят [Текст] /Володимир Сапон //Гарт. – 1998. – 19 черв.
192. САПОН В. З вірою в людину [Текст] /Володимир Сапон //Комсомольський гарт. – 1980. – 7 лют.; Друг читача (Київ). – 1980. – 5 черв.
193. САПОН В. Замість принести води й нарубати дровець [Текст] /Володимир Сапон //Деснян. правда. – 2011. – 13 верес. – С.4.
194. СОЛОМКО А. Повість нашого земляка – серед кращих книг [Текст] /Анатолій Соломко //Наше слово. – 2003. – 10 трав.
195. СОЛОМКО А. Твій слід на землі [Текст] /Анатолій Соломко //Чернігів. вісн. – 1998. – 10 лип. – С.6.
196. СТУДЬОНОВА Л. Творець дивовижної країни [Текст] /Людмила Студьонова //Літ. Чернігів. – 2004. – № 3. – С.143-147.
197. СУПРОНЮК О. Природний гуркіт «Багряних громів» [Текст] /Олександр Супронюк //Біла хата. – 2004. – 24 верес.
198. ТЕТЯНЧУК С. «Веселий Штанько» [Текст] /С.Тетянчук //Чернігів. відом. – 1998. – 27 лют.
199. ТУБАЛЬЦЕВА Н. Сакраментальні історії [Текст] /Н.Тубальцева //Січеслав. – 2005. – № 3-4. – С.174 ; Літ. Чернігів. – 2005. – №2. – С.175.
200. ЧЕПУРНИЙ В. «Багряні громи» з минушої України [Текст] /Василь Чепурний //Сіверщина. – 2004. – 22 жовт. – С.8; Літ. Україна. – 2004. – 25 листоп.
201. ШКВАРЧУК В. Не звужувати горизонт думки [Текст] /Володимир Шкварчук //Деснян. правда. – 1987. – 18 верес. – С.4.
202. ЩОЙНО з друку [Текст]: [кн. «Ласий ведмідь»] //Сіверщина. – 2005. – 19 серп. – С.10.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ТВОРЧІСТЬ М.М.ТКАЧА

203. АВДЄЄНКО В. Двадцять років змагань [Текст] /Валентин Авдєєнко //Отчий поріг. – 2012. – № 11. – С.4.
- До 75-річчя від дня народження М.Ткача та 20-річчя заснування журналу „Літературний Чернігів”.
204. АНТОНЕНКО П. До 75-річчя Михася Ткача [Текст] /Петро Антоненко //Світ (Київ). – 2012. – 29 верес.

205. БРИК О. Духовний світоч Сіверського краю [Текст]: (до виходу 40-го номера журн. „Літературний Чернігів”) /Олексій Брик //Літ. Чернігів. – 2007. – №4. – С.188-190.
206. БРИК О. Майстер ліричної прози [Текст]: Михасю Ткачу – 75 /Олексій Брик //Деснян. правда. – 2012. – 20 верес. – С.12.
207. БРИК О. Місія Майстра [Текст] /Олексій Брик //Літ. Чернігів. – 2007. – №3. – С.138 – 140; Січеслав. – 2007. – №3. – С.148; Склянка часу. – 2007. – №43. – С.112-113; Сіверян. літопис. – 2007. – №5. – С.116-118.
208. БРУСНЕВИЧ Я. В одному літературном городе [Текст] /Ярослав Брусевич //Склянка часу. – 2010. – №53. – С.133-134.
209. ВІТАЄМО! [Текст]: [Мих. Ткача з присвоєнням почесного звання «Заслужений працівник культури України»] //Гарт. – 2010. – 19 лют. – С.11.
210. ГАРАЧКОВСЬКА О. Образний мир сказки Михася Ткача „Веселый Штанько” [Текст] /Оксана Гарачковська //Молодежь и наука: реальность и будущее: материалы 2-ой Международ. науч. – практ. конф. – Невинномысск, 2009. – Т.4. Филолог. науки. – С.87-89.
211. ГАРАЧКОВСЬКА О. Природнича тематика крізь призму ліричної мініатюри у творчості В.Чухліба та М.Ткача [Текст] /Оксана Гарачковська //Актуальні проблеми слов’янознавства: зб. наук. праць. – К., 2004. – С.126-128.
212. ДЗЮБА С. Зоряний час Михася Ткача [Текст] //Чернігів. відом.– 1997.– 26 верес. – С.5.
213. ІВАНОВ Д. [Михась Ткач у літературі – не новачок] [Текст] //Комсомольський гарт. – 1989. – 11 берез. – С.9.
214. ІСТОРІЯ української літератури ХХ ст. [Текст]: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів /за ред. В.І.Кузьменка. – К.: КСУ, 2007. – 376 с.
С.351-353: М.М.Ткач.
215. КАЛІБАБА Д. Відомі діячі культури, науки, політики Чернігівщини [Текст] /Дмитро Калібаба. – Чернігів, 1998.– 256 с.
С.222: Ткач Михась (Михайло) Михайлович.
216. КАЧКАН В. З когорти сонцепоклонників [Текст] /Василь Качкан //Віщі знаки думки, серця і руки: антологія українського автографа. – Львів; Івано-Франківськ; Коломия, 2010. – С.622-634.
217. КОВАЛЕЦЬ Я. Головному редактору журналу “Літературний Чернігів” Михасю Ткачу, редакційній колегії, авторам на 10- річчя журналу [Текст]: [Вірш] /Яків Ковалець //Літ Чернігів. – 2002. – №2. – С.9.
218. КОВАЛЕЦЬ Я. Михасю Ткачу – 75! [Текст]: (творчість письменника в контексті укр. літ.) /Яків Ковалець //Деснянка вільна (Чернігів). – 2012. – 20 верес. – С.12.
219. КОВАЛЕЦЬ Я. Правда художнього слова [Текст]: М.Ткачу – 65 /Яків Ковалець //Чернігів. відом. – 2002. – 11 жовт. – С.8.
220. КОРДИК С. Сад мій і Україна – ровесники... [Текст] /Сергій Кордик //Сіверщина (Чернігів). – 2007. – 21 верес. – С.12.
221. КУЗЬМЕНКО В. З любові і болю [Текст]: [вступ. слово] /Володимир Кузьменко //Ткач М. Відлуння душі. – Чернігів, 1999. – С.3-4.
222. КУЗЬМЕНКО В. Інтертекстуальне поле малої прози Михася Ткача [Текст] /Володимир Кузьменко //Вісник Київського славістичного університету. – К., 2007. – Вип.36. – С.5-29.
223. КУЗЬМЕНКО В. Література – його покликання і життя [Текст]: Михасю Ткачу – 75! /Володимир Кузьменко //Літ. Чернігів. – 2012. – №3. – С.75-81.
224. КУЗЬМЕНКО В. Оповідати без марнослів’я найкраще деталями [Текст] /Володимир Кузьменко //Толока: зб. худож. творів письменників Чернігівщини /упоряд. В.Сапон, М.Ткач. – Чернігів, 2012. – С.180-191.
225. КУЗЬМЕНКО В. Оповідати без марнослів’я найкраще деталями [Текст] /Володимир Кузьменко //Літ. Чернігів. – 2010. – №2. – С.131-139.

226. КУЗЬМЕНКО В. Особистість [Текст]: (Михасю Ткачу 75!) /Володимир Кузьменко //Наукові записки Тернопільського національного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Літературознавство. – 2012. – №36. – С.310-313.
227. КУЗЬМЕНКО В.І. Світ правди й краси [Текст]: до 70-річчя від дня народження М.Ткача: літ. – крит. нарис /Володимир Кузьменко. – К.: КСУ, 2007. – 95 с.: іл.
228. КУЗЬМЕНКО В.І. Світ правди й краси [Текст]: до 70-річчя від дня народження М.Ткача: літ. – крит. нарис /Володимир Кузьменко //Хортиця (Запоріжжя). – 2008. – №1. – С.68 -75.
229. КУЗЬМЕНКО В. Світле диво [Текст] /Володимир Кузьменко //Деснян. правда. – 1997. – 2 верес.
230. КУЗЬМЕНКО В. Сіверянські джерела “малої” прози Михася Ткача [Текст] /Володимир Кузьменко //Сіверян. літопис. – 1996. – №4.– С.127 – 131.
231. КУЗЬМЕНКО В.І. Словник літературознавчих термінів [Текст]: навч. посіб. /Володимир Кузьменко – К.: Укр. письменник, 1997. – 230 с.
С.16-17: М.М.Ткач.
232. КУЗЬМЕНКО В. Ткачева крапля в океані прози [Текст]: (До 65-річчя від дня народження письменника) //Науковий збірник на пошану професора Володимира Качкана. – Івано–Франківськ, 2006. – С.215; Сіверян. літопис. – 2002. – № 5. – С. 109-111; Ліхтарик. – 2003. – 1 жовт.
233. КУЗЬМЕНКО В. Урбаністичні мотиви у творчості Михася Ткача [Текст] /Володимир Кузьменко //Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія: Філолог. науки. – 2013. – №2. – Ч.1. – С.140-146.
234. КУХАРУК Р. Пластика світлої прози [Текст]: [до 20-річчя виходу першої кн. Михася Ткача “Сонячний полудень”] /Р.Кухарук //Літ. Чернігів. – 1999. – №13. – С.87 – 92.
235. КУХАРУК Р. Пластика світлої прози [Текст]: [до 20-річчя виходу першої кн. Михася Ткача “Сонячний полудень”] /Р.Кухарук //Гарт.– 1999.– 24 верес. – С.14.
236. КУЦЕНКО П. Сповідь щирої душі [Текст]: Михасю Ткачу – 60 /Петро Куценко //Деснян. правда. – 1997. – 18 верес.
237. ЛАУРЕАТИ Чернігівської обласної премії імені Михайла Коцюбинського (1992-2011) [Текст]: біограф. довід. /редкол.: В.М.Тканко (голова) та ін. – Чернігів: Десна Поліграф, 2011. – 111 с.: іл.
С.68-69: Про М.М.Ткача.
238. ЛАУРЕАТИВ [літ. премії ім. М. Коцюбинського] названо [Текст] //Деснян. правда. – 2005. – 13 жовт.
Серед лауреатів – Михась Ткач.
239. ЛЕЛЮК М. На долю щасливу [Текст]: (до 70-річчя від дня народження Михася Ткача //Літ Чернігів. – 2007. – №3. – С.150-152.
240. МАСТЄРОВА В. Свята правда [Текст] /Валентина Мастєрова //Склянка часу. – 2007. – №42. – С.131-132.
241. МИХАЙЛО Михайлович Ткач [Текст]: реком. покажч. /склад. Л.Студьонова; вступ. ст. В.Кузьменко; відп. за вип. П.Грищенко. – Чернігів, 2002. – 20 с. – (Чернігів. ДОУНБ ім. В. Г. Короленка).
242. МИХАСЬ (Михайло) Михайлович Ткач [Текст]: бібліогр. покажч. /склад. І.Каганова, Л.Студьонова; відп. за вип. П.Грищенко. – Чернігів, 2007. – 24 с. – (Чернігів. ДОУНБ ім. В. Г. Короленка).
243. МИХАСЬ Ткач [Текст] //Письменники України: Біобібліогр. довід. – К.: Укр. письменник, 2006. – С.417.
244. МИХАСЬ Ткач наткав собі звання [«заслужений працівник культури України»] [Текст] //Сіверщина. – 2010. – 21 січ. – С.2.
245. МИХАСЮ Ткачу – 60 [Текст] //Чернігів. вісн. – 1997. – 19 верес. – С.3.

246. МІЩЕНКО Д. Бачити головне, глибинне [Текст] /Д.Міщенко //Літ. Україна. – 1980. – 27 січ.
Огляд творів молодих прозаїків: Михася Ткача і Миколи Ілляша.
247. НА ЗДОБУТТЯ премії ім. Олесь Гончара [Текст] //Літ. Україна. – 2005. – 24 берез. – С.2.
Серед ін. роман Михася Ткача „Багряні громи”.
248. НАЗВАНО лауреатів Міжнародної літературної премії ім. Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» за 2010 рік [Текст] // Літ. Україна. – 2010. – 16 верес.
Серед лауреатів – М.М.Ткач.
249. НАЗВАНО лауреатів літературно-мистецької премії ім. Пантелеймона Куліша за 2012 рік [Текст] //Слово Просвіти (Київ). – 2012. – №4 (26 січ.-1 лют.). – С.12; Культура і життя. – 2012. – 3 лют. – С.4; Уряд. кур’єр. – 2012. – 7 лют.; Літ. Чернігів. – 2012. – №1. – С.190.
Серед лауреатів – М.М.Ткач.
250. НАГОРОДИ на зламі року [Текст] //Деснян. правда. – 2010. – 1 січ. – С.2.
Серед нагороджених – Мих. Ткач, який одержав звання «Заслужений працівник культури України».
251. ОЛІЙНИК О. Автори «Сонячних кларнетів» [Текст] /Олександр Олійник //Літ. Чернігів. – 2011. – №4. – С.181-194.
С189: М.М.Ткач.
252. РЕП’ЯХ С. Помилка Анатолія Мороза [Текст]: (до 70-річчя від дня народження Михася Ткача) /Станіслав Реп’ях //Літ. Чернігів. – 2007. – №3. – С.147-149.
253. САВЕНОК В. Михасю Ткачу – 75! [Текст] /Владислав Савенок //Сіверян. літопис. – 2012. – №5-6. – С.196-197.
254. САВЕНОК В. Співець поліського села [Текст]: Михасю Ткачу – 60 /Владислав Савенок //Просвіта.– 1997.– 20 верес.
255. САВЕНОК В.Справжньому українцю – 65! [Текст] /Владислав Савенок //Просвіта. – 2002. – 20 верес.
256. САМОЙЛЕНКО Г. Літературне життя Чернігівщини в ХІІ-ХХ ст. [Текст] /Григорій Самойленко. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2003. – 328 с.
С.308-310: Творчість М.М.Ткача.
257. САМОЙЛЕНКО Г. Літературне життя Чернігівщини в ХІІ-ХХ ст. [Текст] /Григорій Самойленко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Ніжин: Видавець Лозовий В.П., 2011. – 328 с.
С.308-310: Творчість М.М.Ткача.
258. САПОН В. В золотій осені, у колі друзів [Текст] /Володимир Сапон //Деснян. правда. – 2007. – 4 жовт. – С.8.
259. САПОН В. Два ювілеї [Текст] /Володимир Сапон //Деснян. правда. – 2012. – 4 жовт. – С.6.
260. САПОН В. Два ювілеї на сіверянській землі [Текст] /Володимир Сапон //Літ. Україна. – 2012. – 1 листоп. – С.6.
В ст. йдеться про відзначення 75-річчя від дня народження М.М.Ткача та 20-річчя від часу заснування журналу «Літературний Чернігів».
261. САПОН В. Сувої прози [Текст]: [До 75-річчя від дня народження М.Ткача] /Володимир Сапон //Літ. Чернігів. – 2012. – №3. – С.82.
262. СОЛОМКО А. За покликом душі [Текст]: Михасю Ткачу – 60 /Анатолій Соломко //Гарт. – 1997. – 19 верес. – С.5.
263. СОЛОМКО А. За покликом душі: культура без провінції [Текст] /Анатолій Соломко //Слово Просвіти. – 2007. – №37(13-19 верес.). – С.13.
264. СОЛОМКО А. Його неспокій [Текст]: Михасю Ткачу – 60 /Анатолій Соломко //Наше слово. – 1997.– 30серп.

265. СОЛОМКО А. Неспокій його душі [Текст]: [До 65- річчя Мих. Ткача] /Анатолій Соломко //Молодь України. – 2002. – 19 верес. – С.3.
266. СТАРИЙ С. Народний письменник [Текст] /Сергій Старий //Деснян. правда. – 2013. – 24 січ. – С.7.
267. СУЧАСНІ письменники України [Текст]: біобібліогр. довід. – вид. уточн. і доп. /упоряд. А.Гай; відп. ред. О.Курило. – Біла Церква: Буква, 2012. – 567 с.
С.449: М.М.Ткач.
268. СУЧАСНІ письменники України [Текст]: контакти. – вид. уточн. і доп. /упоряд. А.Гай, відп. ред. О.Курило. – Біла Церква: Буква, 2012. – 200 с.
С.159: М.М.Ткач.
269. ТЕРЕЩЕНКО В. В гостях – як удома [Текст]: (літ. свято на Менщині) /Валентина Терещенко //Літ. Чернігів. – 2012. – №4. – С.190-193.
Творча зустріч із письменниками-земляками – братами Мих. та Мик. Ткачами, яка відбулася у Менській ЦРБ.
270. ТКАЧ Михась (Михайло) Михайлович [Текст] //Літературна спілка «Чернігів»: біобібліогр. довід. – Чернігів, 2002. – С. 53 – 56.
271. ТКАЧ Михась (Михайло) Михайлович [Текст] //Письменники Чернігівщини: біобібліогр. довід. – 2-ге вид. – Чернігів; Ніжин, 2005. – С. 59 – 62.
272. У ГОРНИЛІ праці [Текст]: Михасеві Ткачу – 70 //Гарт. – 2007. – 21 верес. – С.12.
273. У НАЦІОНАЛЬНІЙ Спілці письменників, у президії ради НСПУ [Текст] //Літ. Україна. – 2002. – 30 трав. – С. 1.
Серед нових члени НСПУ – Михась Ткач.
274. ХТО Є ХТО в чернігівських мас-медіа [Текст]: (Біогр. довідки журналістів). – Чернігів: ДКП РВВ, 2001.– 99 с.
С.85: Ткач Михась (Михайло) Михайлович.
275. ЧЕПУРНИЙ В. Гречаниками з салом [Текст] /Василь Чепурний //Сіверщина. – 2012. – 15 листоп. – С.4.
Йдеться про вшанування на Менщині братів Мих. та Мик. Ткачів.
276. ЧЕПУРНИЙ В. Михасю Ткачу – 75! [Текст] /Василь Чепурний //Сіверщина. – 2012. – 4 жовт. – С.3.
277. ШЕВЧЕНКО С. У світі громів, блискавиць і гармонії [Текст]: до 75-річного ювілею Михася Ткача /Станіслав Шевченко //Укр. літ. газ. (Київ). – 2012. – 21 верес. – С.15; Літ. Чернігів. – 2012. – №4. – С.120-126.
278. ШИРАЙ Р. Брати Ткачі презентували свої книги [Текст] /Раїса Ширай //Деснян. правда – вільна (Чернігів). – 2009. – 27 жовт. – С.8.
Про творчу зустріч Мих. і Мик. Ткачів з читачами у чернігів. книгарні «Інтермеццо».
279. ШКВАРЧУК В. Дорога до хлібороба //Комсомольський гарт. – 1988. – 11 берез.
280. ШКВАРЧУК В. Зачарований селом [Текст] /Володимир Шкварчук //Сіверщина. – 1997. – 20 верес. – С.5.

ДОПОМІЖНІ ПОКАЖЧИКИ ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Авдєєнко В. 203
Адаменко М. 170
Антоненко П. 204
Брик О. 171, 205-207
Брусневич Я. 208
Винник Т. 166
Гай А. 267, 268
Гарачковська О. 172, 173, 210, 211
Гоголь М.В. 154
Голован В. 102
Гончаренко О. 145, 147
Грищенко П.В. 148, 241, 242
Дзюба С. 174, 212
Дністровий А. 102
Дрозд В. 156
Забарний О. 175
Зеленська Л. 124, 126
Іванов А. 102
Іванов Д. 213
Ілляш М. 246
Каганова І. 242
Калібаба Д. 176, 215
Качкан В. 216, 232
Кезля В. 105, 127, 144
Коваленко Б. 100
Ковалець Я. 217-219
Кордик С. 220
Косар О. 177
Коцюбинський Ю. 117, 134
Кузьменко В. 109, 113, 148, 150, 160, 178-182, 221-233, 241
Курило О. 267, 268
Куровський Д. 98
Кухарук Р. 234, 235
Куценко П. 236
Лелюк М. 152, 239
Леус В. 142, 183
Лопата А. 155
Лук'янець В. 101
Мастерова В. 139, 143, 184, 240
Меркулова В. 130
Мірошніченко Н. 141
Міщенко Д. 185, 246
Мороз А. 252

Мороз Д. 104, 123
Неймовірний С. 110
Олійник О. 186, 187, 251
Покидько О. 188
Пришиба П.В. 169
Реп'ях С. 252
Романчук Н. 148
Ромен Л. 149
Руденко П. 131, 136
Рудківський В. 189
Савенок В. 190, 253-255
Самойленко Г. 256, 257
Сапон В. 23, 159, 164, 167, 191-193, 224, 258-261
Соломко А. 111, 115, 116, 120-122, 138, 140, 146, 151, 194, 195, 262-265
Сорока П. 163
Старий С. 266
Степовичка Л. 158
Студьонова Л. 196, 241, 242
Супронюк О. 197
Тетянчук С. 198
Терещенко В. 269
Тичина П. Г. 161
Тканко В.М. 237
Ткач Мик. 269, 275, 278
Тубальцева Н. 199
Холодний М. 118
Чепурний В. 200, 275, 276
Чубинський П. 103
Чухліб В. 211
Шевченко М. 114
Шевченко С. 277
Ширай Р. 278
Шкварчук В. 201, 279, 280
Шкурко А. 135